Internasjonale forpliktelser relatert til biologisk mangfold og 2010-målet

Hva gjør vi?

Arild Lindgaard
Internasjonal seksjon
Direktoratet for naturforvaltning

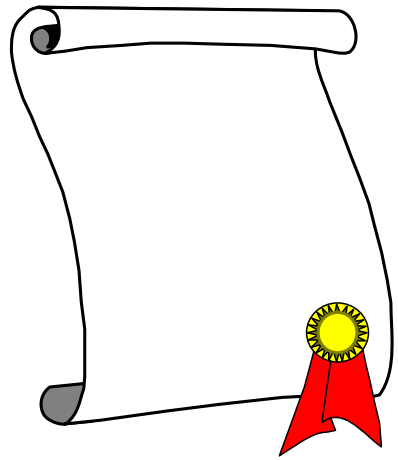

DNs internasjonale oppgaver

- Internasjonale konvensjoner og avtaler
- Regionalt samarbeid
  - Europa, Norden og nordområdene
- Bistand og utvikling
  - NORAD-fagsenter og institusjonelt samarbeid
- Internasjonale organisasjoner og prosjekter
- Faglig samarbeid over landegrensene

Hva er en konvensjon?

- mellomfolkelig overenskomst, skikk og bruk, ...
- normalt for avtaler som et stort antall stater er part i
- må ofte ratifiseres, dvs. godkjennes av Stortinget
- folkerettslig bindende
- men utvikles også videre, bl.a. med protokoller, arbeidsprogram, retningslinjer etc.

Hovedfokus i dag

- **Biodiversitetskonvensjonen** (CBD)
  - Cartagenaprotokollen om biosikkerhet (Biosafety) - BCH
  - Vitenskapskomiteen (SBSTTA)
  - DN også focal point CHM, GTI

- **Bern**konvensjonen om vern av ville europeiske arter og habitater

  Herunder **Emerald** Network

Convention de Bern
Bern Convention
Réseau Émeraude
Emerald Network

25
Anniversary /
Anniversaire
CONVENTION DE BERNE
BERN CONVENTION
1979 - 2004

Andre relevante konvensjoner

- **Ramsar**konvensjonen om våtmarker
- **Bonn**konvensjonen om trekkende arter av ville dyr (CMS) og avtaler
- Konvensjonen om internasjonal handel med truede arter (**CITES**)
- Konvensjonen om vern av det marine miljø i det nordøstlige Atlanterhav (**OSPAR**)
- Avtale om vern av **isbjørn**

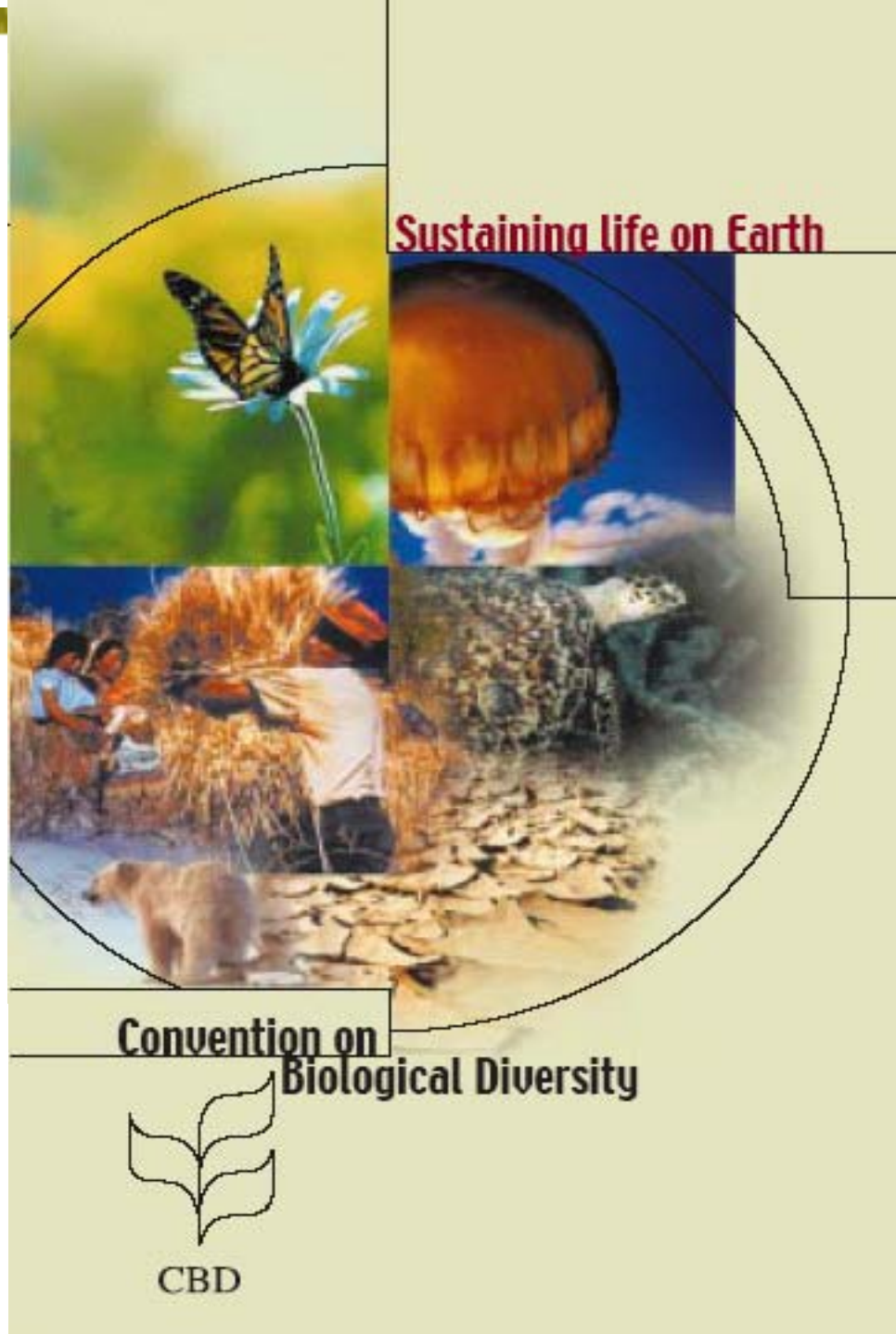

- Konvensjonen om vern av laks i det nordlige Atlanterhav (**NASCO**)
- Landskap, Klima, Tørrland, Verdensarven

Annet internasjonalt samarbeid med relevans for biologisk mangfold

- **Arktisk Råd -** Egen arbeidsgruppe på bevaring av arktisk flora og fauna – CAFF
- **Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd -** Egen arbeidsgruppe på Natur, friluftsliv og kulturmiljø (NFK)
- **Det Europeiske Miljøbyrået** (EEA)
- **IUCN**
- **Bilateralt samarbeid**

Konvensjonen om Biologisk Mangfold (CBD)

UNEP

Mål for konvensjonen om biologisk mangfold (CBD)

- Bevaring av biologisk mangfold
- Bærekraftig bruk av biologiske ressurser
- Rimelig og likeverdig fordeling av fordelene som følger av utnyttelsen av genressurser

Arbeidsprogram i CBD

SKOG

FJELL

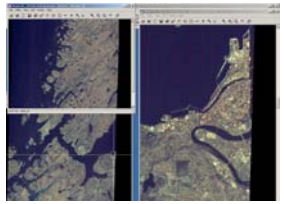
JORDBRUK

ØYER

TØRRLAND

TEKNOLOGI-OVERFØRING

FERSK-VANN

VERNE-OMRÅDER

MARINT OG KYST

TAKSONOMI

Tverrgående tema (cross-cutting issues)

- Tilgang og utbyttedeling (ABS) – rammeverk, retningslinjer, arbeidsgruppe (+regime)
- Urfolk og lokalsamfunn (8j) – div. aktiviteter, arbeidsgruppe (+mekanismer)
- Turisme og biodiversitet – retningslinjer
- Økosystemtilnærming – prinsipper og retningslinjer
- Bærekraftig bruk – prinsipper og retningslinjer
- Konsekvensutredninger – retningslinjer, inkl, frivillige retn.linj. Knyttet til urfolk og lokalsamfunn (Akwe-Kon)
- Global Plantevernstrategi – Målformuleringer knyttet til 2010-målet
- Kommunikasjon, informasjon og utdanning (CEPA)
- Indikatorer - Rammeverk for nasjonal indikatorutvikling
- Fremmede arter – div. aktiviteter, utredninger
- Klima – samarbeid m/Klimakonvensjonen, utredninger
- Økonomi, handel og insentiver – samarbeid m/ulike organisasjoner, bl.a. WTO, utredninger

Andre aktiviteter i regi av CBD

- Utvekslingsmekanisme - CHM
- Strategisk plan
- Partsmøter og fagorganet SBSTTA
- 2010-målet – Globale Biodiversitetsutfordringen
- Biosafety-protokollen
- Samarbeid innen FN-systemet o.a. Organisasjoner
- Informasjon, publikasjoner, nettverk, osv.

Nasjonale forpliktelser

- Nasjonale strategier og handlingsplaner
- Integrering i økonomiske sektorer
- Identifisering og overvåkning
- Forpliktelser om handling innen bl.a.
  - område- og artsvern
  - introduserte arter
  - bærekraftig bruk
  - forskning, opplæring og bevisstgjøring
  - virkemidler og konsekvensvurderinger

Nasjonale forpliktelser

- Sikker håndtering av bioteknologi
- Betinget nasjonal selvråderett over egne genetiske ressurser
- Teknisk og vitenskapelig samarbeid
- Informasjonsutveksling
- Rapportering
- Overføring av finansielle og teknologiske ressurser til utviklingsland

Formell norsk oppfølging

- Konvensjonen ratifisert i 1993, jf. St.prp. nr. 56 (1992-93)
- DN etablert som nasjonalt kontaktpunkt for utvekslingsmekanismen *(CHM)*
- Strategi vedtatt, jf. St.meld. nr. 58 (1996-97)
  - vektlegging av biomangfoldets rolle
  - fokus på sektorintegrering og -deltagelse
- Cartagenaprotokollen om biosikkerhet ratifisert, jf. St.prp. nr. 34 (2000-2001)

Formell norsk oppfølging

- Nasjonal handlingsplan vedtatt, jf. St.meld. nr. 42 (2000-2001)
  - fortsatt fokus på sektoransvar og samordning
  - etablerer kunnskapsbasert forvaltningssystem
    - Nasjonalt program for kartlegging og overvåking
    - Samordning av juridiske og økonomiske virkemidler
    - Informasjon, forskning og kompetanse
- Nasjonale rapporter levert (1998, 2001, 2005)
- Betaling av kontingent, ekstrabidrag og bidrag til finansieringsmekanismen (GEF)

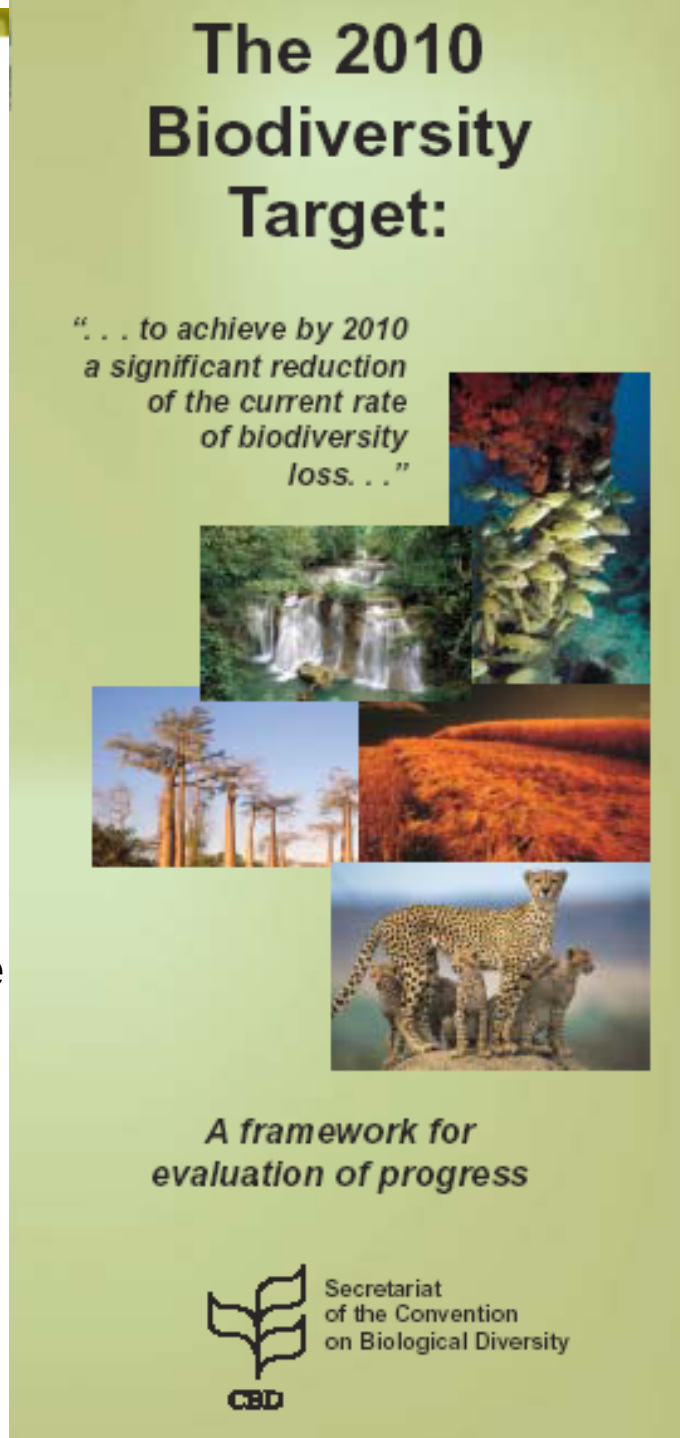
Annen norsk oppfølging

- Aktiv pådriver i utvikling av konvensjonen
- Vekt på sektorintegrering og –deltagelse
- Oppfølging gjennom bistand
- Annen internasjonal oppfølging

2010-målet – Rammeverk for globale måltall

Bakgrunn:

- **2010-målet (COP6, WSSD)**
- **Globalt rammeverk vedtatt på COP7 med 7 fokusområder, 11 mål og 21 delmål**
- **Resultatorienterte indikatorer koblet til dette rammeverket for å måle fremdriften mot 2010-målet**
- **COP7 vedtok at målene skulle integreres i alle de tematiske arbeidsprogrammene**
- **COP8 vedtok dette for Fjell, Skog, Øyer, Tørrland, Ferskvann, Marint og kyst i 2006**

Goals and targets	*Relevant headline indicators*
Protect the components of biodiversity	
Goal 1. Promote the conservation of the biological diversity of ecosystems, habitats and biomes	
Target 1.1: At least 10% of each of the world's ecological regions effectively conserved.	Most relevant indicator: •Coverage of protected areas Other relevant indicators: •Trends in extent of selected biomes, ecosystems and habitats •Trends in abundance and distribution of selected species
Target 1.2: Areas of particular importance to biodiversity protected	Relevant indicators: •Trends in extent of selected biomes, ecosystems and habitats •Trends in abundance and distribution of selected species •Coverage of protected areas
Goal 2. Promote the conservation of species diversity	
Target 2.1: Restore, maintain, or reduce the decline of populations of species of selected taxonomic groups.	Most relevant indicator: •Trends in abundance and distribution of selected species Other relevant indicator: •Change in status of threatened species
Target 2.2: Status of threatened species improved.	Most relevant indicator: •Change in status of threatened species Other relevant indicators: •Trends in abundance and distribution of selected species •Coverage of protected areas

Arbeidsprogrammet på Områdevern under CBD

- Vedtatt på COP-7 i februar 2004
- Omfattende og stort program med klare mål med tidfesting
- Gir en global plattform for vernearbeid med kobling til CBD-målene
- Vil følges opp mot COP med arbeidsgruppemøter
- Viktige samarbeidspartnere som:

IUCN The World Conservation Union

Ramsar

UNEP WCMC

UNESCO

PATRIMONIO MUNDIAL • WORLD HERITAGE • PATRIMOINE MONDIAL

Arbeidsprogrammet på Områdevern under CBD

Programmet består av 4 elementer:

1. Direkte tiltak for **planlegging**, **utvelgelse**, **etablering**, **styrking** og **forvaltning** av verneområder

2. Styring, deltagelse, rettferdighet og fordeling av goder

3. Støtteaktiviteter, herunder kapasitets- og kompetansebygging

4. Standarder, evalueringer og overvåking

Hva er status og de viktigste utfordringene for Norge ?

Generelt:

Få resultatmål og aktiviteter som Norge kan sies å ha oppfylt allerede

Områder der Norge ligger **godt an**:

- Rammeverk og ”muliggjørende miljø” (enabling environment) med stort rom for medvirking og innflytelse fra lokalsamfunn og urfolk
- Juridiske rammeverket i stor grad på plass og forventes fullført gjennom en ny lov
- Rapportering til ”World Database on Protected Areas”

Hva er status og de viktigste utfordringene for Norge ?

Områder som kan sies å være **delvis gjennomført,** eksempler er:

- Bidrag rettet mot regionale nettverk av verneområder:
  + Arktisk råd – CAFF – CPAN
  - Bern konvensjonen – Emerald

- Forvaltningsplaner for nasjonalparker

Hva er status og de viktigste utfordringene for Norge ?

Planlagte/påbegynte aktiviteter som vil bidra til større måloppnåelse:

- Planlagte verneplanprosesser for nasjonalparker, tematiske verneplaner, utvidet skogvern og marin verneplan
- Miljøstatus oppdateres jevnlig
- Emerald Network skal etableres for Norge
- Lovutvikling gjennom BLUT og PLUT
- Forvaltningsplaner for nye nasjonalparker, marin verneplan (?)
- SNO skal bidra til bedre forvaltning av verneområder
- Planlagt revisjon av KU-forskrifter
- Lokal utnyttelse av ressurser i verneområder, reiselivssatsing
- Overvåkingsopplegg for verneområder
- Evalueringen av områdevernet
- Ramsar-aktiviteter

Hva er status og de viktigste utfordringene for Norge ?

Områder der Norge **har utfordringer**:

- Tiltak for å adressere underrepresentasjon av verneområder iht. biologisk mangfold (bygge på evaluering av vern – GAP-analyse)
- Integrere verneområdene i en større økosystemsammenheng
- Etablering av flernasjonale verneområder
- Forvaltning av verneområder iht. Biodiversitetsmål
- Forhindre og avbøte effekter av hovedtrusler mot verneområder (bl.a. kulturlandskap/gjengroing og spredning av introduserte arter)
- Nasjonale analyser av verneområdenes bidrag (services)
- Kapasitetsbyggingsprogrammer (opplæring)
- Utveksling og overføring av ”teknologier” – utvekslingsmekanisme
- Evaluerings- og overvåkingssystem for verneområdeforvaltning
- Videreutvikling av vitenskapelig kunnskap iht. forvaltning av verneområder

Bernkonvensjonen – Emerald Network

- Vedtatt opprettet i 1989 – introduksjon av begrepet ”Natural Habitats” - **Naturtyper**
- Forløperen til Habitatdirektivets Natura 2000 (1992)
- Reglene for Emerald først vedtatt i 1998 basert på lister over **naturtyper** (1996) og **arter** (1998).
- Landene forplikter seg til å melde inn områder (ASCI) som møter kriteriene til Emerald Network
- EUs forpliktelse til Bernkonvensjonen løses gjennom Fugle- og Habitatdirektivene og Natura 2000
- Første steg er å gjennomføre pilotprosjekt i alle partsland der forpliktelsene i Emerald utredes særskilt
- Prosedyrer rundt godkjenning av områder er drøftet i Standing Committee og vil forsøkes gjennomført først i Balkan
- Innmelding på samme mal som Natura 2000

Convention de Bern
Bern Convention
Réseau Émeraude
Emerald Network

Pilotprosjekt på Emerald Network i Norge

Bakgrunn

- Oppdrag gitt fra Miljøverndepartementet til Direktoratet for naturforvaltning i 2004
- Workshop i samarbeid med Europarådet 16-17 november 2004 i Trondheim
- Avrapporteres i 2006
- Pilotprosjektet vil følges av en implementeringsfase (fase 2)
- Koordinering mot to andre prosesser:
  - Evalueringen av områdevernet i Norge
  - Etablering av et nytt overvåkingsprogram for verneområdene

Convention de Bern
Bern Convention

Réseau Émeraude
Emerald Network

Pilotprosjekt på Emerald Network i Norge

Kunnskapsgrunnlaget på arter og naturtyper i Norge

Pilotprosjekt på Emerald Network i Norge

Identifisering av norske arter i Emerald Network

- **33 karplanter**
- **11 moser**
- **4 mollusker**
- **11 insekter**
- **6 fisker**
- **1 amfibium**
- **58 fugler**
- **13 pattedyr**

Pilotprosjekt på Emerald Network i Norge

Identifisering av norske naturtyper i Emerald Network

- 16 i Kyst- og marint
- 6 i Ferskvann
- 5 i Busk- og gressmarker
- 7 i Skog
- 10 i Myr
- 1 i Klipper, grotter, rasmarker i innlandet

Biogeographical regions, 2001
Alpine
Anatolian
Arctic
Atlantic
Black sea
Boreal
Continental
Macaronesia
Mediterranean
Pannonian
Steppic
Outside data coverage

Pilotprosjekt på Emerald Network i Norge

Foreløpige resultat og erfaringer fra Norge

- Dårlig "treff" på naturtypene i Emerald – Langt bedre match med Natura 2000
- Arktiske region – Behov for et mer grunnleggende arbeid på habitatklassifisering
- Viktig å identifisere unike norske naturtyper – Norges bidrag i Europa !
- Utvikling av våre fagsystemer, særlig Naturbase, på økologiske data ut i fra strukturen i Emerald Database
- Behov for et mer grunnleggende arbeid på dokumentasjon av norske verneområder
- Fremtidig behov for samarbeid med fagmiljøer – Artsdatabanken?

Pilotprosjekt på Emerald Network i Norge

Hva blir resultatene fra det norske Pilotprosjektet på Emerald Network?

- Norsk rapport om norsk implementering av Emerald Network
- Internasjonal rapport gjennom Europarådets serie
- Tentativ liste over nasjonale kandidater til nettverket
- Nasjonal prosedyre for innmelding av offisielle områder til nettverket
- Utvelgelse av ca. 10 områder i pilotprosjektet til en "prøveinnmelding"
- "Nytt" biogeografisk kart for Norge
- Igangsetting av fase II

OPPSUMMERING – Hva gjør vi og hva er utfordringene?

- Norge aktiv i flere internasjonale prosesser under konvensjoner og avtaler
- Vi har implementert mange forpliktelser, men en del gjenstår
- Europa har gjennom Natura 2000 et forsprang til Norge
- Utfordringer knyttet til koordinering mellom de mange internasjonale prosessene
- Tettere samarbeid mot relevante fora, eks. EEA kan være strategisk i den europeiske konteksten
- Bruke våre eksisterende nettverk og arenaer for å nå ambisjoner (Emerald, Ospar etc.)

Takk for
oppmerksomheten